

TÜRKİYE-HOLLANDA DIŞ TİCARETİ VE MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ

Kuzey Denizi kıyısında ve Ren Nehri deltası üzerinde yer alan ve topraklarının %20'si denizin doldurulması ya da bataklıkların kurutulması yoluyla elde edilen ve 16,4 milyon nüfusuyla Avrupa'nın nüfus yoğunluğu en yüksek ülkesi olan Hollanda, dünyanın en büyük ekonomileri arasında yer almaktadır. Hizmetler sektörünün, imalat sektörüne kıyasla oldukça büyük olduğu Hollanda'nın hizmetler sektörü 2007 yılı itibariyle, %74, imalat sektörü ise %15 oranında katma değer yaratmaktadır. Ekonomi, çok önemli derecede dış ticarete bağımlıdır. Hollanda, kişi başına düşen yüksek milli gelir ve eşite yakın gelir dağılımı ile gelişmiş bir ekonomiye sahiptir. Refah düzeyinin ana etkeni dış ticarettir. Toplam mal ve hizmet ihracatı, GSYİH'nın yaklaşık % 60'ını oluşturmaktadır.

Avrupa'nın ana limanı ve lojistik merkezi konumunda olan Hollanda'nın dış ticaretinin önemli bir bölümünü, Rotterdam limanı ve Schiphol havalimanı gibi lojistik faaliyetlerinin en yoğun olduğu limanlar vasıtasıyla ABD ve Asya'dan yapılan ithalat oluşturmaktadır. İthal edilen ürünlerin önemli bir bölümü çok az veya hiç bir işleme tabi tutulmadan diğer ülkelere ihraç edilmektedir. Bu durum, Hollanda'nın, Avrupa'nın en önemli ticaret ve dağıtım merkezi olma özelliğini yansıtmaktadır.

Özellikle Avrupa pazarına giriş için çok avantajlı bir dağıtım merkezi olması, öne çıkan alt yapı ve lojistik hizmetleri nedeniyle, halen çoğu global firma Hollanda'yı bir pazarlama üssü olarak seçmektedir. Hollanda'yı önemli kılan diğer önemli bir faktör, kimya, ileri teknolojik yenilikçi malzemeler, gıda, çiçekçilik, yaşam bilimleri, sağlık, su yönetimi ve denizcilik, Ar-Ge ve finansal hizmetler sektörlerinde şirketlerin ve araştırma kurumları kümelenmelerinin varlığıdır.

Hollanda'nın büyüme oranları, 1998 yılından 2005 yılına kadar Avrupa ortalamasının altına düşmüştür. Ancak, son yıllarında ekonomiye güven, ihracattaki önemli yükseliş ve harcamaların canlanmasıyla Avrupa ortalamasını aşan bir büyüme oranı yakalanmıştır.

2008 yılında 541 milyar \$ ihracata karşılık, 489 milyar \$ ithalatı bulunan ülkenin dış ticaret hacmi son yıllarda artış sergilemekte, 2004-2008 yılları arasında sürekli dış ticaret fazlası vermektedir.

2008 yılında Hollanda'nın başlıca beş ihraç fasılı sırasıyla; mineral yakıtlar ve yağlar (27. fasıl), makine ve aksamları (84. fasıl), elektrikli makineler (85. fasıl), organik kimyasallar (29. fasıl) ve plastik ile plastikten mamul eşya (39. fasıl)'dır. 2008 yılında Hollanda'nın başlıca beş ithal fasılı ise sırasıyla; mineral yakıtlar (27. fasıl), makine ve aksamları (84. fasıl), elektrikli makineler (85. fasıl), motorlu kara taşıtları (87. fasıl) ve eczacılık ürünleri (30. fasıl)'dir. Makine ve aksamları ürün grubu Hollanda'nın dış ticaretinde önemli yer tutmakta olup, ülkenin toplam ihracatından aldığı pay %15,6 iken, ithalatından aldığı pay %12,9 olmuştur.

Hollanda'nın Ülkeler Bazında İhracatı (Bin \$)

	Ülkeler	2004	2005	2006	2007	2008	2007/2008 % Değişim
1	Almanya	67.676.520	74.365.376	89.684.104	112.490.192	131.093.712	16,54
2	Belçika	31.313.372	34.807.192	43.917.388	56.823.200	68.263.120	20,13
3	İngiltere	28.952.230	28.795.562	31.875.940	43.508.164	49.585.228	13,97
4	Fransa	28.044.556	29.337.184	30.443.118	39.195.280	44.063.392	12,42
5	İtalya	18.259.008	18.514.194	18.818.156	23.723.792	25.332.452	6,78
6	ABD	14.324.803	16.609.769	20.140.682	23.904.586	24.428.300	2,19
7	İspanya	11.642.651	12.377.333	13.189.412	17.241.092	18.685.384	8,38
8	Polonya	3.677.586	4.442.307	5.518.891	8.592.004	10.754.390	25,17
9	Rusya Fed.	3.865.009	5.221.588	6.541.904	8.950.422	9.695.879	8,33
10	İsveç	5.905.790	6.577.418	6.918.479	8.681.973	9.508.388	9,52
11	Danimarka	3.933.686	4.645.266	4.683.013	6.553.127	7.452.426	13,72
12	Avusturya	4.220.662	4.183.705	4.918.511	6.744.899	7.171.671	6,33
13	İsviçre	4.668.751	5.013.738	6.006.878	6.520.949	6.932.178	6,31
14	Çek Cum.	2.777.204	3.975.275	4.835.858	6.646.995	6.607.749	-0,59
15	Türkiye	2.931.190	3.730.832	4.083.064	5.180.939	5.676.178	9,56
	Diğer Ülkeler	58.284.038	67.468.285	78.634.106	102.882.930	116.324.401	13,06
	TOPLAM	290.477.056	320.065.024	370.209.504	477.640.544	541.574.848	13,39

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Not: BM verileri ile TÜİK verileri arasında farklılıklar söz konusu olup, bu tabloda Türkiye verileri BM verileridir.

Hollanda'nın Başlıca Fasıllar Bazında İhracatı (Bin \$)

Fasıl	Ürün Adı	2007	2008	2007/2008 % Değişim
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	57.649.680	84.450.752	46,49
84	MAKİNE VE AKSAMLARI	73.333.656	74.688.408	1,85
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	51.892.568	45.230.508	-12,84
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	22.294.720	22.075.588	-0,98
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	21.273.478	21.447.416	0,82
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI,TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	17.234.068	18.271.042	6,02
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	15.421.154	17.786.032	15,34
90	OPTİK,FOTOĞRAF,SİNEMA,ÖLÇÜ,KONTROL,AYAR CİHAZLARI,TIBBİ ALET.	15.376.518	16.848.584	9,57
72	DEMİR VE ÇELİK	14.651.584	14.980.993	2,25
06	CANLI BİTKİLER VE ÇİÇEKÇİLİK MÜSTAHSALLARI	8.561.247	8.513.974	-0,55
	DİĞER	188.513.118	225.795.525	19,78
	TOPLAM	477.640.544	541.574.848	13,39

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Hollanda'nın Ülkeler Bazında İthalatı (Bin \$)

	Ülkeler	2004	2005	2006	2007	2008	2007/2008 % Değişim
1	Almanya	46.850.416	49.810.552	60.123.320	84.579.784	96.299.144	13,86
2	Belçika	25.933.616	28.904.170	34.142.432	45.416.308	51.134.528	12,59
3	ABD	22.084.140	23.987.248	29.220.916	33.091.648	40.077.168	21,11
4	Çin	17.826.680	23.312.656	28.713.520	36.183.256	37.385.840	3,32
5	İngiltere	16.135.031	16.922.320	20.452.486	26.854.414	30.674.080	14,22
6	Fransa	13.348.991	13.789.346	15.922.151	20.598.848	24.840.196	20,59
7	Rusya Fed.	7.559.747	10.349.292	13.745.901	14.280.135	17.593.950	23,21
8	Japonya	7.986.390	7.357.782	7.940.850	9.859.575	13.707.499	39,03
9	İtalya	5.794.482	6.331.930	7.046.542	10.511.031	11.797.527	12,24
10	İspanya	5.328.953	5.104.731	5.986.412	8.213.750	8.748.966	6,52
11	İsveç	4.684.839	4.613.779	5.663.696	7.557.963	8.459.809	11,93
12	Norveç	5.320.181	5.128.215	4.817.503	5.915.324	7.408.279	25,24
13	Malezya	4.284.771	4.956.958	5.687.019	6.814.322	7.223.763	6,01
14	Brezilya	3.342.233	3.438.683	3.696.297	5.459.961	6.813.435	24,79
15	Polonya	2.169.263	2.287.122	2.988.087	4.952.427	5.867.275	18,47
	Diğer Ülkeler	69.014.347	76.877.216	85.349.028	101.078.966	120.891.165	19,60
	TOPLAM	257.664.080	283.172.000	331.496.160	421.367.712	488.922.624	16,03

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Not: BM verileri ile TÜİK verileri arasında farklılıklar söz konusu olup, bu tabloda Türkiye verileri BM verileridir.

Hollanda'nın Başlıca Fasıllar Bazında İthalatı (Bin \$)

FASIL	ÜRÜN ADI	2007	2008	2007/2008 % DEĞİŞİM
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	66.989.824	88.598.576	32,26
84	MAKİNE VE AKSAMLARI	59.466.676	63.164.184	6,22
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	48.222.932	45.312.284	-6,04
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	22.954.474	24.508.692	6,77
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	15.368.438	17.285.512	12,47
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	14.966.117	16.144.181	7,87
90	OPTİK, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL, AYAR CİHAZLARI, TIBBİ ALET.	14.044.888	15.421.384	9,80
72	DEMİR VE ÇELİK	12.315.006	13.190.510	7,11
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	10.588.938	11.078.721	4,63
73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	6.116.298	6.870.254	12,33
	DİĞER	150.334.121	187.348.326	24,62
	TOPLAM	421.367.712	488.922.624	16,03

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

A. TÜRKİYE-HOLLANDA DIŞ TİCARETİ

Türkiye ile Hollanda arasındaki ticaret rakamları aşağıdaki tabloda verilmiş olup, 2002 yılında 2.366 milyon \$ olan toplam dış ticaret hacmi 2,6 katından fazlasına çıkarak 2008 yılında 6.199 milyon \$'ı aşmıştır. 2008 yılında 3.143 milyon \$ ihracatımıza karşılık, söz konusu ülkeden 3.056 milyon \$'a yakın ithalatımız bulunmaktadır. Hollanda ile dış ticaretimiz ülkemiz lehine fazla vermekte olup, bu dış ticaret fazlası 2008 yılında 87,3 milyon \$ civarındadır. Diğer taraftan, 2008 yılında Hollanda'ya olan ihracatımız %4,1 artarken, Hollanda'dan ithalatımız %15,1 oranında artış sergilemiştir.

Türkiye-Hollanda Dış Ticareti (\$)

	İhracatımız	İhracatımız% Değişim	İthalatımız	İthalatımız % Değişim	Toplam Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi
2002	1.055.636.715		1.311.277.638		2.366.914.353	-255.640.923
2003	1.525.929.493	44,55	1.656.669.963	26,34	3.182.599.456	-130.740.470
2004	2.138.004.261	40,11	1.908.145.350	15,18	4.046.149.611	229.858.911
2005	2.469.581.847	15,51	2.151.585.127	12,76	4.621.166.974	317.996.720
2006	2.539.245.676	2,82	2.160.109.821	0,40	4.699.355.497	379.135.855
2007	3.018.878.048	18,89	2.655.038.889	22,91	5.673.916.937	363.839.159
2008	3.143.654.591	4,13	3.056.339.939	15,11	6.199.994.530	87.314.652

Kaynak: TÜİK verileri

İki ülke arasında dış ticaretin daha yakından incelenmesi amacıyla mal grupları bazında verilere bakıldığında; 2008 yılında Türkiye'nin Hollanda'ya yaptığı toplam ihracat içinde en büyük paya sahip olan ürün grubunun 511 milyon \$ ile "örme giyim eşyası ve aksesuarları" olduğu görülmektedir. Bu ürün grubunu, "örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarları" ile "motorlu kara taşıtları" izlemiştir. 2008 yılında Hollanda'ya ihracatımızda 84. fasılda bulunan "makine ve aksamı" 5. sırada yer almıştır. Söz konusu ülke, makine ve aksamı açısından ihracatımızın gelişme kaydettiği potansiyel bir pazar niteliği taşımaktadır.

Türkiye'nin Hollanda'ya İhraç Ettiği Başlıca Mallar (\$)

FASIL	FASIL TANIMI	2007	2008	2007/2008 % DEĞİŞİM
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	546.852.698	511.091.753	-6,54
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	405.511.869	406.073.239	0,14
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	344.851.171	315.238.824	-8,59
72	DEMİR VE ÇELİK	212.462.674	171.116.459	-19,46
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN; MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	119.370.681	155.715.100	30,45
89	GEMİLER, SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	90.476.981	147.150.396	62,64
73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	83.616.073	125.002.897	49,50
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	171.505.654	111.282.587	-35,11
63	MENSUCATTAN MAMUL DİĞER EŞYA, KULLANILMIŞ EŞYA, PAÇAVRALAR	94.167.690	108.009.830	14,70
08	YENİLEN MEYVALAR, KABUKLU YEMİŞLER, TURUNÇGİL VE KAVUN KABUĞU	106.798.359	105.388.663	-1,32

	DİĞERLERİ	843.264.198	987.584.843	17,11
	TOPLAM	3.018.878.048	3.143.654.591	4,13

Kaynak: TUIK verileri

2008 yılında Türkiye'nin Hollanda'dan yaptığı toplam ithalat içinde ise en büyük paya sahip olan ürün grubu yaklaşık %20 ile "demir ve çelik" dir. Bu ürün grubunu, %14,1 pay ile "plastik ve plastikten mamul eşya" izlemektedir. 84. fasılda bulunan "makine ve aksamları" ise Hollanda'dan ithalatımızda 3. sırada bulunmaktadır.

Türkiye'nin Hollanda'dan İthal Ettiği Başlıca Mallar (\$)

FASIL	FASIL TANIMI	2007	2008	2007/2008 % DEĞİŞİM
72	DEMİR VE ÇELİK	451.037.352	608.117.991	34,83
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	419.504.783	433.687.515	3,38
84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	298.056.025	345.001.375	15,75
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI,TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	264.862.006	216.436.013	-18,28
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	121.600.112	198.560.824	63,29
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	167.100.708	183.196.784	9,63
89	GEMİLER,SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	2.240.940	77.026.762	3337,25
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	74.912.907	76.326.298	1,89
90	OPTİK,FOTOĞRAF,SİNEMA,ÖLÇÜ,KONTROL,AYAR CİHAZLARI,TIBBİ ALET.	86.546.342	70.125.059	-18,97
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	53.473.330	60.263.173	12,70
	DİĞERLERİ	715.704.384	787.598.145	10,05
	TOPLAM	2.655.038.889	3.056.339.939	15,11

Kaynak: TUIK verileri

B. HOLLANDA’NIN MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Birleşmiş Milletler verilerine göre; Hollanda’nın 2008 yılı itibarıyla makine ihracatı %1,85 artışla 74,7 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Hollanda’nın makine ihracatında en önemli alıcı Almanya’dır. Almanya’yı Fransa, İngiltere, ABD ve İtalya izlemektedir. Türkiye ise 2008 yılında Hollanda’nın makine ihraç ettiği ülkeler arasında 16. sırada yer almıştır.

Hollanda’nın Ülkelere Göre Makine ve Aksamları İhracatı (Bin \$) - 84. Fasıl

	Ülkeler	2004	2005	2006	2007	2008	2007/2008 % Değişim
1	Almanya	8.843.998	9.704.250	10.882.520	12.598.842	12.371.541	-1,80
2	Fransa	4.503.794	4.353.926	5.209.130	5.920.747	6.244.466	5,47
3	İngiltere	6.101.269	5.845.082	6.462.693	5.775.379	6.186.656	7,12
4	ABD	2.451.650	2.399.108	2.912.728	4.873.239	4.842.608	-0,63
5	İtalya	3.210.686	2.923.075	3.250.079	3.480.713	3.878.748	11,44
6	Belçika	2.937.165	3.281.353	3.359.744	3.964.635	3.842.820	-3,07
7	Rusya Fed.	1.095.914	1.916.902	2.056.862	2.943.381	2.636.218	-10,44
8	İspanya	2.555.390	2.537.450	2.691.485	2.731.127	2.545.537	-6,80
9	Çek Cum.	544.784	1.567.517	2.358.307	2.713.364	2.058.133	-24,15
10	Polonya	646.697	927.888	1.070.343	1.293.144	2.009.001	55,36
11	G. Kore	204.723	213.745	246.809	1.712.193	1.843.998	7,70
12	Çin	560.108	542.240	807.292	1.358.866	1.563.707	15,07
13	İsveç	1.430.272	1.703.367	1.522.549	1.356.818	1.383.628	1,98
14	İsviçre	864.108	902.113	894.223	1.169.125	1.254.140	7,27
15	Japonya	270.978	316.048	349.727	953.895	1.249.687	31,01
	Diğer Ülkeler	11.087.856	14.289.872	16.721.213	20.488.188	20.777.520	1,41
	TOPLAM	47.309.392	53.423.936	60.795.704	73.333.656	74.688.408	1,85

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Not: BM verileri ile TÜİK verileri arasında farklılıklar söz konusu olup, bu tabloda Türkiye verileri BM verileridir.

Hollanda’nın makine ve aksamları ihracatında ilk sırayı %19,3 pay ve 14,4 milyar \$ ile “matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler”, ikinci sırayı da %19,2 pay ve 14,3 milyar \$ ile “otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri” kalemi almaktadır. Dörtlü GTİP bazında ilk beş kalem Hollanda’nın makine ihracatının yaklaşık %61’ini oluşturmaktadır.

Hollanda’nın Makine ve Aksamları İhracatındaki Başlıca Kalemler (Bin \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2007	2008	2007/2008 %Değişim
8443	MATBAACILIGA MAHSUS BASKI MAKINELERİ, YARDIMCI MAKINELER	11.968.306	14.409.017	20,39
8471	OTOMATİK BILGI ISLEM MAKINELERİ, ÜNİTELERİ	15.792.908	14.337.697	-9,21
8473	YAZI, HESAP, MUHASEBE, BILGI ISLEM, BÜRO İÇİN DİĞER MAKİNE VE CİHAZLARIN AKSAMI	10.766.485	9.523.379	-11,55
8486	YARI İLETKEN DISK, ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRESİ, DÜZ PANEL GÖSTERGESİNİN İMALATI İÇ	5.287.059	4.484.768	-15,17
8431	AGIR İS MAKİNE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	2.278.729	2.587.707	13,56

8411	TURBOJETLER, TURBO-PROPELLER, DİGER GAZ TÜRBİNLERİ	2.180.847	2.396.847	9,90
8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	2.273.832	2.088.162	-8,17
8438	YIYECEK/İÇECEK SANAYİNDE KULLANILAN MAKİNE VE CİHAZLAR	1.478.689	1.560.110	5,51
8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	1.505.900	1.540.581	2,30
8413	SİVİLER İÇİN POMPALAR, SİVİ ELEVATÖRLERİ	1.210.630	1.515.953	25,22
8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	1.266.324	1.406.187	11,04
8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	1.354.936	1.337.249	-1,31
8481	MUSLUKÇU, BORUCU ESYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	1.072.995	1.235.906	15,18
8421	SANTRİFÜJLE ÇALISAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	1.308.853	1.146.806	-12,38
8428	KALDIRMA, İSTİFLEME, YÜKLEME, BOSALTMA MAKİNE VE CİHAZLARI	761.127	949.929	24,81

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Hollanda'nın 84. fasıl bazında makine ithalatı 2007 yılında bir önceki seneye göre %2,67 oranında artış göstererek 59,5 milyar \$'a yükselmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti, Almanya, ABD, Japonya ve İngiltere Hollanda'nın makine ithal ettiği başlıca ülkelerdir. Türkiye ise 2008 yılında Hollanda'nın makine ithalatında 36. sırada bulunmaktadır.

Hollanda'nın Ülkelere Göre Makine ve Aksamları İthalatı (Bin \$) - 84. Fasıl

	Ülkeler	2004	2005	2006	2007	2008	2007/2008 % Değişim
1	Çin	6.646.171	9.088.221	11.440.977	11.369.509	10.570.356	-7,03
2	Almanya	6.044.557	6.024.694	6.860.605	8.860.403	9.657.506	9,00
3	Japonya	2.648.029	2.444.944	2.915.906	4.603.955	5.889.936	27,93
4	ABD	5.894.345	7.336.918	9.122.050	5.027.007	5.536.425	10,13
5	İngiltere	2.782.465	2.535.414	3.422.817	3.503.883	3.734.800	6,59
6	Malezya	914.404	1.580.831	3.159.595	3.231.550	3.240.937	0,29
7	Fransa	1.346.069	1.117.759	1.418.081	2.177.945	2.577.849	18,36
8	Belçika	1.381.402	1.457.546	1.732.515	2.202.489	2.442.839	10,91
9	Kosta Rika	9.571	1.020.646	1.340.537	1.368.026	1.851.701	35,36
10	İtalya	1.052.364	1.189.807	1.279.046	1.565.501	1.672.220	6,82
11	Çek Cum.	720.176	1.013.658	1.034.447	912.368	1.616.045	77,13
12	Tayland	826.560	847.018	1.099.495	1.101.071	1.354.087	22,98
13	Singapur	2.721.209	1.949.871	1.694.909	1.573.950	1.350.309	-14,21
14	İsveç	690.179	686.792	793.907	948.015	1.230.681	29,82
15	İrlanda	1.944.826	1.452.238	1.322.836	1.749.744	1.028.430	-41,22
	Diğer Ülkeler	10.475.257	8.860.495	9.282.773	9.271.260	9.410.063	1,50
	TOPLAM	46.097.584	48.606.852	57.920.496	59.466.676	63.164.184	6,22

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Not: BM verileri ile TÜİK verileri arasında farklılıklar söz konusu olup, bu tabloda Türkiye verileri BM verileridir.

Hollanda'nın makine ve aksamları ithalatındaki başlıca kalemler arasında ilk sırayı 8471 nolu GTİP'de bulunan "otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri" almaktadır. Ülkenin diğer önemli makine sektörü ithal kalemleri arasında ise; "matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler", "yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı", "dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb.", "ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları" gibi alt ürün grupları yer almaktadır. Dörtlü GTİP bazında makine ithalatındaki ilk beş kalem Hollanda'nın toplam makine ithalatının %63,5'ini oluşturmaktadır.

Hollanda'nın Makine ve Aksamları İthalatındaki Başlıca Kalemler (Bin \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2007	2008	2007/2008 % Değişim
8471	OTOMATİK BILGI ISLEM MAKINELERI, ÜNİTELERİ	15.672.958	14.063.619	-10,27
8443	MATBAACILIGA MAHSUS BASKI MAKINELERI, YARDIMCI MAKINELER	9.033.145	11.588.098	28,28
8473	YAZI, HESAP, MUHASEBE, BILGI ISLEM, BÜRO İÇİN DİĞER MAKINE VE CİHAZLARIN AKSAMI	9.934.006	10.154.503	2,22
8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYICI, YÜKLEYICI VB.	2.115.896	2.185.196	3,28
8431	AGIR IS MAKINE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	2.041.470	2.149.578	5,30
8411	TURBOJETLER, TURBO-PROPELLER, DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ	1.643.063	1.990.247	21,13
8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	1.278.081	1.418.350	10,97
8481	MUSLUKÇU, BORUCU ESYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	1.213.063	1.342.741	10,69
8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	1.092.127	1.272.273	16,49
8413	SIVILAR İÇİN POMPALAR, SIVI ELEVATÖRLERİ	879.364	1.065.693	21,19
8408	DİZEL, YARI DİZEL MOTORLAR (HAVA BASINCI İLE ATEŞLENEN, PİSTONLU)	874.263	942.379	7,79
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	1.114.528	926.629	-16,86
8421	SANTRİFÜJLE ÇALISAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	1.093.120	872.758	-20,16
8479	KENDINE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKINE VE CİHAZLAR	769.781	868.662	12,85
8482	RULMANLAR	597.779	724.729	21,24

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

C. TÜRKİYE İLE HOLLANDA’NIN MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Hollanda, 2008 yılında ülkemizin 84. fasıl itibariyle makine ve aksamaları sektörü ihracatında 14. sırada bulunmaktadır. Anılan yılda Hollanda’ya sektör ihracatımız %30,4; ithalatımız ise %15,7 artmıştır. 2002-2008 yılları arasında ise; Hollanda ile Türkiye arasındaki makine ve aksamaları dış ticaret hacmi yaklaşık iki katına çıkarken, bu dönemde iki ülke arasındaki dış ticaret Hollanda lehine dış ticaret fazlası vermiştir. 2002-2008 döneminde, Hollanda’ya yönelik makine ihracatımız yaklaşık 6,2 katına çıkarken, Hollanda’dan makine ithalatımız 1,3 kat artış göstermiştir. Yine bu dönemde, Hollanda’ya en fazla makine ihracat artışımız (%78,9) 2006 yılında, bu ülkeden en fazla makine ithalat artışımız (%33,5) da 2004 yılında kaydedilmiştir.

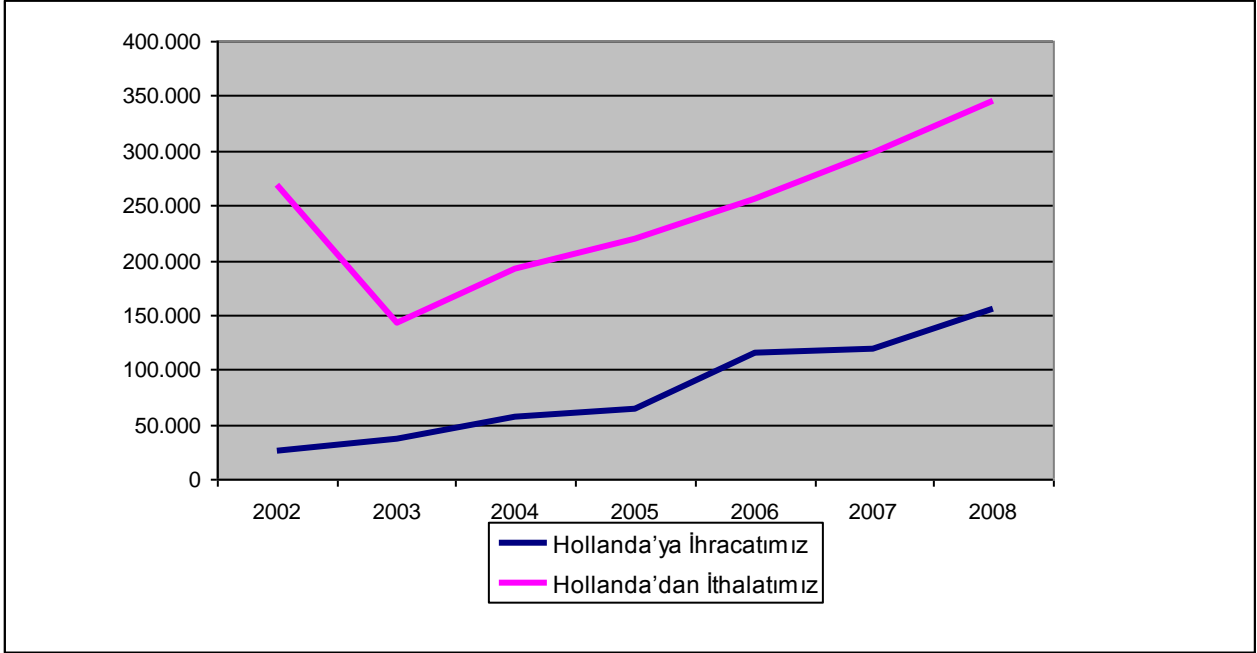
Her ne kadar iki ülke arasındaki makine ve aksamaları ticareti, Hollanda lehine dış ticaret fazlası veriyorsa da, bu ülkeye yönelik makine ihracatımız son yedi yılda artış göstermektedir. Nitekim 2002 yılında Hollanda’dan makine ihracatımız, bu ülkeye makine ithalatımızın değer bazında %9,3’ü kadar iken, 2008 yılına gelindiğinde bu oran yaklaşık %45’ine yükselmiştir.

Türkiye ile Hollanda Arasındaki Makine ve Aksamları Dış Ticareti (\$ -84. Fasıl)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hollanda’ya İhracatımız	25.254.932	36.231.271	55.935.725	64.166.912	114.852.434	119.370.681	155.715.100
Hollanda’dan İthalatımız	267.702.387	143.098.101	191.038.933	219.062.622	255.228.343	298.056.025	345.001.375
Dış Ticaret Hacmi	292.957.319	179.329.372	246.974.658	283.229.534	370.080.777	417.426.706	500.716.475
Dış Ticaret Dengesi	242.447.455	-106.866.830	-135.103.208	-154.895.710	-140.375.909	-178.685.344	-189.286.275
İhracat Değişim (%)		43,46	54,39	14,72	78,99	3,93	30,45
İthalat Değişim (%)		-46,55	33,50	14,67	16,51	16,78	15,75

Kaynak: TUIK verileri

Türkiye ile Hollanda arasında Makine ve Aksamları Dış Ticareti (bin \$-84. Fası)

Kaynak: TÜİK Verileri

2008 yılında Türkiye'nin Hollanda'ya OAİB işgal alanı itibariyle makine ve aksamları ihracatı, bir önceki yıla kıyasla %72,7 artarak 138,5 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Yine OAİB işgal alanı bazında, Türkiye'nin makine sektörü ihracatından %1,92'lik pay alan Hollanda, Türkiye'nin sektör ihracatı yaptığı 201 ülke arasında 13. ülke konumunda olmakla birlikte potansiyel arz eden bir pazardır. 2008 yılında Türkiye'nin Hollanda'ya OAİB işgal alanı itibariyle makine ve aksamları ithalatı, bir önceki %20,5 artarak 302,9 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Yine OAİB işgal alanı bazında, Türkiye'nin makine sektörü ithalatından %1,88'lik pay alan Hollanda, Türkiye'nin sektör ithalatı yaptığı 149 ülke arasında 14. ülke konumundadır.

1. İHRACAT

TÜİK verilerine göre Hollanda'ya yönelik olarak OAİB işgal alanına; **84. fasılda olup, OAİB işgal alanında bulunmayan GTİP'lerin eklenmesiyle oluşturulan makine sektörü toplamı** ihracatı, 2008 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %50,6 artarak 182,7 milyon \$'a ulaşmıştır. 2008 yılında Hollanda'ya yönelik makine sektörü toplamı ihracatında, yaklaşık 26,5 milyon \$'lık ihracatı ile "silah ve mühimmat" mal grubunun ilk sırada, 24,3 milyon \$ ile de "klima ve soğutma makineleri"nin ikinci sırada yer aldığı görülmektedir.

Türkiye ile Hollanda Arasında Makine Sektör Toplamı İhracat ve İthalat Rakamları (\$)

MAKİNE SEKTÖRÜNÜN TAMAMINA AİT TÜRKİYE GENELİ FİİLİ İTHALAT-İHRACAT RAKAMLARI						
Değer (\$)	İHRACAT		İTHALAT		(%)Değişim	
	2007	2008	2007	2008	ihracat	İthalat
SİLAH VE MÜHİMMAT	1.535.428	26.477.837	41.348	58.567	1624,5	41,6
KLİMALAR VE SOĞUTMA MAK.	18.946.656	24.321.724	5.345.685	5.157.031	28,4	-3,5
İNŞAAT VE MADENCİLİKTE KULLAN. MAK. AKS. PÇ.	15.917.781	21.243.082	10.538.921	8.304.108	33,5	-21,2
TÜRBİNLER-TURBOJETLER, AKSAM VE PARÇALAR	16.070.792	15.877.460	5.847.027	11.148.358	-1,2	90,7
BÜRO MAKİNELERİ	15.765.580	14.009.569	26.137.025	10.804.169	-11,1	-58,7
VANALAR	8.415.161	13.021.632	18.709.326	20.235.850	54,7	8,2
KURUTMA, YIKAMA MAK.AKS.PRÇ.	9.193.434	12.807.658	377.840	93.086	39,3	-75,4
DIĞER MAKİNELER, AKSAM VE PARÇALAR	8.647.775	11.342.907	38.959.654	53.581.781	31,2	37,5
TAKIM TEZGAHLARI	6.720.360	10.834.583	12.748.857	11.968.453	61,2	-6,1
GIDA SAN. MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	4.556.481	10.526.498	28.558.256	48.159.021	131,0	68,6
ISITICILAR VE FIRINLAR	921.875	3.775.620	14.193.790	23.475.905	309,6	65,4
HADDE VE DÖKÜM MAK., KALIPLAR, AKS. VE PARÇ.	2.874.178	3.454.589	4.017.742	2.313.178	20,2	-42,4
MOTORLAR, AKSAM VE PARÇALARI	2.514.903	3.016.953	19.864.701	29.580.456	20,0	48,9
TARIM VE ORMANCILIKTA KULLANILAN MAK., AKS.,PÇ.	1.460.767	2.595.109	9.991.434	13.072.075	77,7	30,8
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	1.916.840	2.128.349	20.697.591	27.982.816	11,0	35,2
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	266.256	1.996.572	2.470.194	1.335.720	649,9	-45,9
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	997.191	1.809.582	32.470.060	33.376.266	81,5	2,8
YÜK KALDIRMA,TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK.,AKS.,PÇ.	3.119.750	1.369.601	17.040.708	23.031.276	-56,1	35,2
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME VE İMALİ MAK.	148.547	899.876	10.433.938	4.821.486	505,8	-53,8
KAĞIT İMALİNE VE MATBAACILIĞA MAHSUS MAK.	532.411	811.386	16.739.003	11.971.859	52,4	-28,5
AMBALAJ MAKİNELERİ, AKSAM-PARÇALARI	271.936	325.145	5.649.538	7.284.838	19,6	28,9
RULMANLAR	159.655	76.415	820.252	875.930	-52,1	6,8
DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	355.730	1.041	12.378	11.552	-99,7	-6,7
TOPLAM	121.309.487	182.723.188	301.665.268	348.643.781	50,6	15,6

Kaynak: TÜİK Verileri

84. fasıl itibariyle sektör ihracatında önemli yer tutan kalemler ise dörtlü GTİP bazında incelendiğinde; ilk üç sırada yer alan 8418 nolu GTİP altında tanımlanan “buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları”, 8431 nolu GTİP altında tanımlanan “ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları” ile “turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri”nin anılan ülkeye makine ihracatımızın yaklaşık üçte birini oluşturduğu görülmektedir.

Hollanda'ya Makine ve Aksamları İhracatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-§)

GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	2007/2008 % Değişim
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOGUTUCULAR, ISI POMPALARI	17.996.549	21.372.744	18,76
8431	AGIR IS MAKINE VE CIHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	8.385.462	15.996.682	90,77
8411	TURBOJETLER, TURBO-PROPELLER, DİĞER GAZ TÜRBINLERİ	15.847.989	13.411.855	-15,37
8481	MUSLUKÇU, BORUCU ESYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	8.415.161	13.021.632	54,74
8450	ÇAMASIR YIKAMA MAKİNELERİ	9.155.422	11.928.305	30,29
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	8.969.840	8.246.190	-8,07
8462	METALLERİ DÖVME, İŞLEME, KESME, SATAFLAMA PRESİLERİ, MAKİNELERİ	4.265.718	7.985.818	87,21
8421	SANTRİFÜJLE ÇALISAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CIHAZLARI	854.183	5.903.599	591,14
8483	TRANSMİSYON MILLERİ, KRANKLAR, YATAK KOVANLARI, DISİLER, ÇARKLAR	2.878.492	5.530.262	92,12
8473	YAZI, HESAP, MUHASEBE, BİLGİ İŞLEM, BÜRO İÇİN DİĞER MAKİNE VE CIHAZLARIN AKSAMI	5.943.761	4.825.896	-18,81
8438	YIYECEK/İÇECEK SANAYİNDE KULLANILAN MAKİNE VE CIHAZLAR	3.558.937	4.701.658	32,11
8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	6.518.006	3.514.176	-46,09
8480	METAL DÖKÜMÜ İÇİN KASALAR, PLAKALAR, KALIP MODELLERİ	2.853.722	3.229.344	13,16
8415	KLİMA CIHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	950.107	2.948.980	210,38
8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	2.299.865	2.796.747	21,60
8424	SIVI, TOZLARI PÜSKÜRTMEYE, DAGITMAYA MAHSUS MEKANİK CIHAZLAR	1.987.370	2.669.059	34,30
8416	OCAKLARIN BESLENMESİ İÇİN BRÜLÖRLER, OTOMATİK OCAKLAR	2.223	2.142.737	-
8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CIHAZLAR	2.748.936	1.960.997	-28,66
8410	SU TÜRBINLERİ, ÇARKLAR VB. İÇİN REGÜLATÖRLER	689	1.935.754	-
8436	TARIM, ORMANCILIK, KÜMES HAYVANCILIGINA MAHSUS MAKİNE, CIHAZLAR	1.042.371	1.474.320	41,44
	DİĞERLERİ	14.695.878	20.118.345	36,90
	TOPLAM	119.370.681	155.715.100	30,45

Kaynak: TÜİK Verileri

2. İTHALAT

Makine sektör toplamı itibariyle Türkiye'nin Hollanda'dan ithalatı, 2008 yılında bir önceki yıla göre %15,6'lık artışla 348,6 milyon \$ olarak gerçekleştirmiştir. Hollanda'dan en fazla ithal edilen mal grubu, 48,2 milyon \$ ile "gıda sanayiinde kullanılan makineler" olmuştur.

2008 yılında Türkiye'nin Hollanda'dan 84. fasıl itibariyle en fazla ithal ettiği ürün grubu ise, %9,8 pay ile 8438 nolu GTİP'de yer alan "yiyecek/içecek sanayiinde kullanılan makine ve cihazlar"dir. "Buhar kazanları dışında kalan merkezi ısıtma kazanları" ile "kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar" diğer önemli ithal kalemlerimiz arasında bulunmaktadır.

Hollanda'dan Makine ve Aksamları İthalatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-\$)

GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	2007/2008 % Değişim
8438	YIYECEK/İÇECEK SANAYİNDE KULLANILAN MAKİNE VE CİHAZLAR	14.956.322	33.831.302	126,20
8403	BUHAR KAZANLARI DIŞINDA KALAN MERKEZİ İSİTMA KAZANLARI	22.994.086	25.790.659	12,16
8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	22.244.658	22.538.313	1,32
8481	MUSLUKÇU, BORUCU ESYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	18.709.326	20.235.850	8,16
8408	DİZEL, YARI DİZEL MOTORLAR (HAVA BASINCI İLE ATEŞLENEN, PİSTONLU)	12.183.531	19.106.006	56,82
8419	İSİ DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İSLEMEK İÇİN CİHAZLAR	10.693.798	19.005.008	77,72
8413	SİVİLER İÇİN POMPALAR, SİVİ ELEVATÖRLERİ	10.022.517	17.776.046	77,36
8421	SANTRİFÜJLE ÇALISAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	16.587.858	17.061.417	2,85
8487	BU FASILIN BASKA YERİNDE YER ALMAYAN MAKİNELERİN AKSAM, PARÇASI	3.816.814	12.947.218	239,22
8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	7.439.305	10.471.921	40,76
8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	10.675.074	10.206.770	-4,39
8443	MATBAACILIGA MAHSUS BASKI MAKİNELERİ, YARDIMCI MAKİNELER	18.894.439	8.467.428	-55,19
8422	YIKAMA, TEMİZLEME, KURUTMA, DOLDURMA VB. İŞLER İÇİN MAKİNE, CİHAZ	5.934.931	7.327.323	23,46
8433	HASAT, HARMAN, BIÇME; ÜRÜNLERİ AYIRMA, TEMİZLEME MAKİNE, CİHAZLARI	5.152.897	7.279.405	41,27
8427	FORKLİFTLER; KALDIRMA, İSTİFLEME TERTİBATLI SARYOLAR	3.208.582	6.706.416	109,01

8441	KAGIT HAMURU, KAGIT ISLEME, KESME MAKINE VE CIHAZLARI	3.940.502	6.221.196	57,88
8428	KALDIRMA, ISTIFLEME, YÜKLEME, BOSALTMA MAKINE VE CIHAZLARI	4.594.858	5.893.742	28,27
8412	DİĞER MOTORLAR VE KUVVET ÜRETEN MAKİNELER	770.612	5.566.001	622,28
8425	PALANGA, VINÇ (BASAMAKLI HARIÇ)BUCURGAT, IRGAT, KRİKOLAR	2.255.105	5.254.069	132,99
8402	BUHAR JENERATÖRLERİ, KIZGIN SU ÜRETEN KAZANLAR	6.533.781	5.159.078	-21,04
	DİĞERLERİ	96.447.029	78.156.207	-18,96
	TOPLAM	298.056.025	345.001.375	15,75

Kaynak: TÜİK Verileri

DEĞERLENDİRME

2008 yılında 541 milyar \$'lık ihracatı ve 489 milyar \$'lık ithalatı ile toplam 1.030 milyar \$'lık dış ticaret hacmine sahip Hollanda, dünyanın en büyük ekonomileri arasında yer almaktadır. Kişi başına milli geliri 40 bin \$'ın üzerinde olan Hollanda, ihracatta uzmanlaşmıştır. Tüm dünya piyasalarında tecrübe sahibi Hollandalı tüccarlara satılan ürünlerin yaklaşık yarısı Hollanda'dan başta Avrupa ülkeleri olmak üzere üçüncü ülkelere dağıtılmaktadır. Bu nedenle, Hollanda pazarına girmek, Avrupa ve diğer global pazara girme fırsatı olarak değerlendirilmelidir.

2008 yılında makine ve aksamaları sektörü ithalatında %6,22'lik artış gerçekleşen Hollanda pazarında, Çin Halk Cumhuriyeti, Almanya, Japonya ve ABD'nin lider ülkeler durumundadır. Diğer taraftan, Türkiye'nin ise Hollanda'ya 2008 yılında ihraç ettiği makine ve aksamalarında, bir önceki seneye kıyasla %30,4 artış yaşanmıştır. Özellikle Avrupa pazarına giriş için çok avantajlı bir dağıtım merkezi olan ve öne çıkan alt yapı ile lojistik hizmetleri nedeniyle, halen çoğu global firma tarafından 'bir pazarlama üssü' olarak nitelendirilen Hollanda, ülkemiz tarafından makine ve aksamaları sektörü açısından önemli bir pazar olarak kabul görmektedir.

KAYNAKLAR

- Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü Verileri, www.trademap.org
- CIA The World Factbook, www.cia.gov
- Hollanda Müşavirlik Raporu, DTM, 2008
- Hollanda Ülke Profili, İGEME, 2008
- TÜİK Verileri